

SZABADIDŐ * ÉLETMÓD * OTTHON * SZABADIDŐ * ÉLETMÓD

Gyerekek az üdülőben

NÉHÁNY NAP MÚLVA vége a tanítási évnak, szabadabbá válnak a gyerekek, és megkezdődhet az igazi nyári üdülési szezon. A családok többségében ma már természetes, hogy nem külön-külön veszik ki szabadságukat, hanem együtt. Nem egyénileg utaznak be az országot, hanem a gyerekekkel, gyerekekkel. Az elgondolás világos: a hétköznapi munka, az esti tanulás vagy a konyhai elfoglaltság után gyakran nincs elég idő és energia a gyerekekkel foglalkozni, viszont most, ez a két-három hét segíthet a család erőteljesebb összekovácsolásában. Jobban meg lehet ismerni a gyereket, és ő is közelebb kerülhet a szülők gondolatvilágához.

Az üdülés napjai mégsem válhatnak persze családi szemináriummá. Nyaraláskor a gyerek játszani, szórakozni, a szülő pedig pihenni akar, vagy valamilyen külön programot is szervez. Amikor eddig a megállapításig eljutnak, akkor kezdődik el a találgatás, hogy mit is vigyenek el magukkal az üdülésre. A gyerek halomba rakja kedvenc játékait, az apa vagy az anya pedig szigorú rostálást tart, mondván, minek az a sok kacat, még egy teherautóval sem lehetne elszállítani. Kezdődik az alku, hiszen fogalmuk nincsen arról, hogy az adott üdülőben hogyan készültek fel a gyerekeket fogadására.

A gyerekek magatartását az üdülőben valóban az szabja meg, hogy milyenek a mozgási, szórakozási, játékos lehetőségek. E sorok írója részese volt egy téli üdülésnek. A havazás, a hideg gyorsan a házba zavarta még a legelcsántabb szánkózókat is. Az újonnan átadott palotányi üdülő értékes bútorokkal felszerelt közös társalgója pillanatok alatt csata-térre változott. A szülők megpróbálták ugyan csitítani a gyerekeket, de ez reménytelen kísérlet volt. Játékok és más szórakoztató eszközök hiányában megkezdődött a rohangálás, a székekre ugrálás, a visogatás. Az olvasgató, sakkozó idősebbek idegesen kapták a fejüket, és megkíséreltek csendesebb zugot keresni maguknak. Mondom, a példa téli, de hasonló a helyzet egy többnapos balatoni esőzés idején is. Ilyenkor a korosztályok nehezen férnek meg egy társalgóban.

HELYTELEN VOLNA TEHÁT a gyakorlat, hogy az üdülőbe gyereket is vigyenek? Egyáltalán nem. Ezt bizonyítják az ideai adatok is: csupán a SZOT üdülőiben 33 és fél ezer gyerek pihenhet együtt a szüleivel. A kérdést inkább úgy kell feltenni, hogy az üdülőházak kellően felkészültek-e a gyerekvendégek fogadására? A felnőttek számára van például biliárdszoba, kártyaszoba. De akad-e külön játszószoza vagy zsiabongó? A vállalati vagy a szakszervezeti kultúrfelelős a felnőtteknek ismerkedési eset, borospince-látogatást meg fakanáltáncot szervez. Vajon a legifjabbak ismerkedési délutánjait, kollektív játszófoglalkozásait hány helyen rendezik meg?

Ott, ahol kimondottan gyermek-üdültetés folyik, nincs ilyen gond, hiszen a beutaltakkal szakképzett nevelők foglalkoznak. De amint az a különböző híradásokból kiderül — és a SZOT-üdülőkből hazatérők elmondják — a nagyobb, a közös üdülőhelyeken is született már egy sor kezdeményezés a gyerekek külön foglalkoztatására, fogadására. Az épületen belül megszülettek azok a bizonyos játszósobák, legtöbbszor az ilyen helyen a gyerekek nem magukra hagyva játszadognak, vagy természetük szerint vandálkodnak, hanem óvónők vigyáznak rájuk. Az országban viszont legalább annyi vállalati, intézményi, szövetségi üdülő, üdülőcske van, mint amennyi a SZOT-hoz tartozik. Ezekben vajon mi a helyzet? Erkeznek innen is hírek kedvező tapasztalatokról, ugyan-csak a játszósobákról, a jól fel-

szerelt játszókertekről és arról, hogy az üdülők kultúrfelelősei az egész családot megmozgató játékos sportvetélkedőket szerveznek, máshol kakaókoktélok, mini-olimpiák, bábbemutatók, diavetítések, népi gyermekjáték-tanítási rendezésének gondolatával foglalkoznak. Olyan üdülőekben, mint például a sífoki Csepel, még úszótanfolyamot is szerveznek. Az ilyen kezdeményezések azonban főbbnyire csak a gazdagabb nagyvállalatok üdülőiben tapasztalhatók.

ÉS A KISEBBEKEN? Pannaszokodnak, hogy általában kevés, hiányos a felszerelés, nemhogy még külön gyermektársalgóra vagy játékokra is tellene. Bizonyára igazuk van, bár meg kell jegyezni, hogy sokszor nem is a pénzen múlik. Sok függ a gondnok vagy az üdülő dolgozóinak ötletességétől, ügyességétől, netán az üdülőt fenntartó vállalat karbantartó részlegének közreműködésétől. Különösebb beruházás kell-e mondjuk egy homokozó építéséhez, vagy egy homokvár-építő verseny megrendezéséhez? S vajon milyen költséggel járhat egy rajzverseny megrendezése? Ha pedig ügyis felújítják az agyonolvasott üdülőkönyvtárat, nagy gond-e oda mesekönyveket, ifjúsági könyveket is vásárolni? Hulladék anyagokból mászókat lehet eszközölni, hintákat építeni. És adott a lehetőség, hogy az egymás szomszédságában levő kis vállalati üdülők összefogjanak, s közös erővel, közös ötletekkel alakítsák ki az érkező gyerekek fogadását, szórakoztatásuk feltételeit.

Egyébként ez a téma nemcsak az üdülőházakat érinti. Ha az okos kereskedő szemével nézik az illetékesek, akkor szolgáltatásként is felfogható, hogy a szállodákban, a kempingekben külön foglalkozzanak a gyerekekkel. Máris lehetne néhány jó példát említeni. Akad olyan kemping (első osztályú), ahol kialakították a játszótérreket, sőt műanyag úszómedencét is felállítottak a vízparton. Szállodákban kísérleteznek a gyermekmegőrzéssel, és például Siófokon külön bekerített játszórészt is létrehozta a szállodasoron. Ezekért a szolgáltatásokért általában nem kérnek pénzt, a vendégek viszont köszönettel nyugtázzák a figyelmességét. Sajnos, egyelőre még kevés helyen nyugtázzhatják.

Az alapkérdés azonban még mindig nyitott: mit vigyen magával a gyerek az üdülőbe? Fűrdőnadrágot és sportfelszerelést mindenesetre. És lehetőleg egyszerű ruhákat, mert az üdülés nem divatbemutató, és nem szabad elvenni sem az óvodás korú, sem a kamaszodó gyerek kedvét azzal, hogy minduntalan figyelmeztetik — még a Balaton-parton vagy a Mátrában is — a ruha épségére, tisztaságára. Bár egyre több az ifjúsági könyv az üdülőben, akad, ahol egyetlen kötet sem található. Vigyenek tehát olvasnivalót is. Egy-két kedvenc játék még akkor is elmegy, ha egyébként az üdülőházban jól felszerelt játszószoza található.

A NEMZETKÖZI GYERMEKÉV alkalmából egy sor, eddig még nem ismert, csak az idén kialakított programot szerveznek. A SZOT Üdültetési Főigazgatóságán például hosszú listát sorolnak az érdeklődőnek az ötletes, kedves játékos programokból. Ismét csak azt tudjuk mondani: a nagy üdülőben bizonyára meg is valósulnak ezek az elképzelések. Azt már csak reményként lehet hozzátenni: valamikor talán a kisebbekben is. A lényeg most az, hogy a nemzetközi gyermekévként kezdeményezések ne kampányfeladatként szerepeljenek, hanem jövőre és azután is megmaradjanak. Akkor felnőtt és gyerek egyaránt tiszta szívből mondhatja: jól üdültünk.

KAPALYAG IMRE

A NYARALÓ FIATALOK RUHATÁRA

A nyaraláshoz minimális ruhatár kell — ha szép az idő. Mivel azonban az esték és a reggelek még teljes nyárban is hűvösek lehetnek, jobb arra számítani, hogy két teljes héten át eshet az eső, mintsem a nyirkos szobában gubbasztva várni az esőcseppek kopogásának megszűntét, a csapadék felszáradását.

Aki csomagol, legyen pesszimista. A fűrdőruhátlól a kapucnis anorákig mindent be kell rakni a bőröndbe, a hátizsákba. Arra is ajánlatos számítani — különösen kisebb gyerekek esetében, akiktől nem is kívánhatjuk, hogy „vigyáz-

zanak” a ruhájukra, ne térdeljenek le a homokozóba, ne hasaljanak futkározás közben egy-egy pocolyába —, hogy a meleg ruhadarabokat mosni is, szárítani is kell. S mivel ez utóbbi nyirkos időben majdnemhogy reménytelen dolog, érdemes úgy készülni, hogy ne csak két váltás mackóruha adja a meleg holmi gerincét. Ennél sokkal célszerűbb például a vas-tag téli harisnyanadrágokat becsomagolni, és ezeket öltöztetni a játszadózókat. A mozgás is könnyebb bennük, és könnyebb a tisztán tartásuk is.

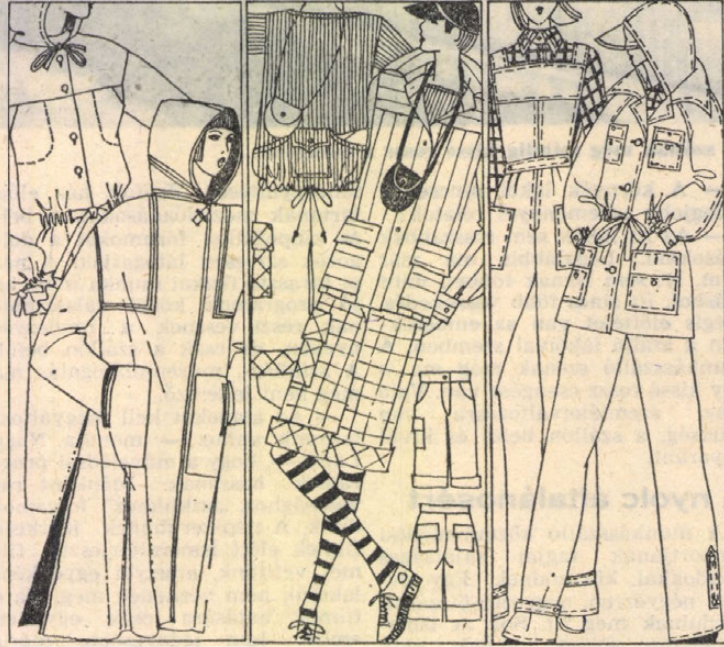
Mindenki életét megkeseríti, ha

ruhájára folyton-folyvást vigyáznunk kell. A majdnem mindig fejelemzetten élő városi gyerekeknek adjuk meg a felszabadulás lehetőségét a nyaralás időtartamára, és ne kívánjuk, hogy mindig vigyázzon a rajta levőre. Inkább arról gondoskodjunk, hogy csupa olyan holmit csomagoljunk számára, amelyre nem kell (nem érdemes) vigyáznunk. A tizenévesek foltosfarmer-divatja ilyen értelemben kellemesen hathat a legkisebbek öltöztetésében is. Csúpan arra ügyeljünk, hogy a tisztaság, a higiénia rovására ne adjunk engedélyt.

Kis ötlek a témához: kinőtt harisnyanadrágnak vágjuk le a fejét. Így zoknival még viselhető, használható, meleg és egyáltalán nem kár érte. A kikopott vagy lyukas térdrészt sem érdemes műstoppolással javítani. Mivel eltűntetni nem lehet, és mivel változatlanul ez marad a ruhadarab legerősebben igénybe vett része, tehetünk rá feltűnő foltot: négyyszöget, kört, alma-, körteformát.

Ha felnőtt és gyerek együtt nyaral, kisebb a gond: a felnőtt kimossa, rendbe teszi a gyerek holmiját, aki így mindig a tisztához nyúlhat. Ha viszont a gyerek maga van, s egyedül gondoskodik magáról, nem biztos, hogy mosni fog — még akkor sem, ha van rá alkalmja. Helyesebb hát, ha csomagjába eleve betesszünk egy szennyestartót, szennyesszákot, s bíznunk benne, hogy következetes nevelésünk és hosszú évek során át mutatott jó példánk eredményeképpen a gyermek valóban elkülöníti a tiszta holmitól a piszkosat, rendszeresen vált zoknit, fehérneműt. (S kevesekkel történik, ami egy ifjú ismerőssel, aki táborozásból — megtakarításra rendkívül büszkén — öt pár tiszta zoknival és egy hosszan gyógyuló láb-gombásodással tért haza.)

P. M.

sportos

(Az illusztrációk a Magyar Divatintézetnek a múlt évben készült, ez év nyarára ajánlott trendjéből származnak. A modellek egy részével találkozhatunk a kirakatokban.)

PARÍR ÉS ÍRÓESZKÖZ

Aki gyerekekkel készül nyaralni, számítson rá, hogy a folyamatos együttlét a szokásosnál több türelmet igényel. S néha fárastó is. A szülő gondoskodik magáról: könyvet, kézimunkát csomagol, esetleg kártyát, mert előre számíthatja, hogy mivel tölti majd az időt. Az üdülőben rendszerint van könyvtár, de nem biztos, hogy vannak benne gyerekkönyvek is. Ajánlatos tehát a csomagba berakni néhány könyvet a gyerek számára. Akár olyant, amit maga olvashat már, akár olyant, amelyikből a szülő tud felolvasni.

S mivel a legkisebbek korosztálya olykor viszonylag nehezen tudja elfoglalni magát, és csak rábeszélésre hajlandó önállóan játszani, érdemes számukra füzetet, kifestőt, matricát, papírt, színes ceruzát, filctollat is vinni. Ezekkel önállóan elfoglalja magát, s ezeket lehet felhasználni a nap csendes pihenőidejében csendes játékokra. A rajzolt, matricázott figurák mesévé állhatnak össze, az ügyesebbek le tudják rajzolni, meg tudják örökíteni a napközben látottakat. Megvan a hasznos elfoglaltság, s egyúttal a csendes pihenés lehetősége a felnőtteknek is.

KÁNIKULABLÚZOK

Kivágottak, könnyedek, új-jatlanok, könnyen moshatók — legtöbbjüket vasalni sem kell — egyszóval nyaralásnál, nyári utazásnál ideálisak. Lehetnek nyári kosztüm kiegészítők, de rendszerint önálló blúzok; szoknyához, pantallóhoz egyaránt viselhetők.

1. Nyersszínű vászonblúz raglán vonalba szabott, vállra jól kihajló gallérral. Ha kicsikoztjeme kiegészítője, övét nyakba kötve sálknak viselhetjük, de lehet belőle fej köré csavart turbán is.

2. Mellényblúz, erősen kivágott felsőrészrel. Legszebb élénk színű vászonból szoknyához, hosszúnadrághoz, kosztümhöz.

3. Blúz minimum! Két egyforma téglalaplóból szabjuk, oldalát összevarrjuk, felső szélét visszahajlítjuk és gumiszalagot fűzünk bele. Széles övvel viseljük.

4. Dupla vállpántos, rövid vászonblúz hosszúnadrághoz. Az elején levő keskeny kihajtott a nadrág anyagával dolgozzuk el. **5. Nyakba kötött strandblúz lágyan eső anyagból: flobokból, delénből, malipolból.** Háta teljesen kivágott, visszahajtott elejébe zsinórt fűzünk, amit nyakban kötünk meg. A húzott szoknyát is készíthetjük a blúz anyagából.

SOLTÉSZ NAGY ANNA